

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону про кредитні спілки

(реєстр. № 5125 від 22.02.2021, н.д. Гетманцев Д.О., Репіна Е.А. та інші)

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 19 травня 2021 року (протокол № 73) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1. Загальна характеристика законопроекту

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є розширення можливостей та перспектив розвитку кредитних спілок, актуалізація вимог регулювання та нагляду за ними з урахуванням міжнародних практик, що дозволить створити передумови для функціонування стабільного, ефективного, конкурентного та прозорого ринку кредитних спілок та підвищить захищеність прав членів кредитних спілок.

Прийняття законопроекту забезпечить запровадження якісно нової моделі регулювання діяльності кредитних спілок в Україні, що враховує положення директив ЄС, найкращі світові практики регулювання та нагляду на такому ринку, забезпечить більш глибоке проникнення кредитних спілок на фінансовий ринок, сприятиме їх більш ефективному функціонуванню, підвищенню стресостійкості ринку та захисту прав споживачів і кредиторів.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Проект Закону за предметом правового регулювання належить до сфери фінансових послуг, що відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV належить до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу та охоплюється зобов'язаннями України передбаченими у рамках Глави 6 «Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Відповідно до положень *статті 133 Угоди про асоціацію*, Сторони визнають важливість наближення чинного законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Україна забезпечить поступове приведення у відповідність своїх чинних законів та майбутнього законодавства до *acquis* ЄС. Таке наближення розпочинається з дати підписання цієї Угоди та поступово поширюватиметься на всі елементи *acquis* ЄС, зазначені у *Додатку XVII* до цієї Угоди.

Доповненням XVII-2 «Правила, що застосовуються до фінансових послуг» *Додатка XVII Угоди про асоціацію* визначено, що у банківській сфері мають бути прийняті відповідні положення, зокрема, Директиви 2001/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 4 квітня 2001 року про реорганізацію та ліквідацію кредитних установ (ОJ L 125, 5.5.2001, р. 15–23) (далі – Директива 2001/24) та Директиви 2013/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року про доступ до діяльності кредитних установ та пруденційний нагляд по відношенню до кредитних установ та інвестиційних фірм, що вносить зміни до Директиви 2002/87/ЄС та припиняє дію Директиви 2006/48/ЄС та 2006/49/ЄС (ОJ L 176, 21.11.2006, р. 338) (далі – Директива 2013/36).

Положення статей 49-51 законопроекту відповідають принципу визначеному в *статті 3 Директиви 2001/24*, яким передбачено, що тільки адміністративні або судові органи держави-члена отримання дозволу повинні мати право ухвалювати рішення про вжиття одного або декількох заходів з реструктуризації.

В той же час, законопроектом не враховані вимоги *статті 6 Директиви 2001/24*, якою встановлено, що якщо виконання заходів з реструктуризації, рішення про які ухвалено згідно із статтею 3(1) та (2) Директиви 2001/24, ймовірно матиме вплив на права третіх сторін у державі-члені ведення діяльності та якщо у державі-члені отримання дозволу можливе оскарження рішення, яким введено захід, адміністративні або судові органи держави-члена отримання дозволу, зовнішній керуючий або будь-яка особа, уповноважена вчиняти такі дії у державі-члені отримання дозволу повинні опублікувати витяг з рішення в Офіційному віснику Європейських Співтовариств та у двох національних газетах у кожній державі-члені ведення діяльності для того, щоб, зокрема, полегшити застосування права на оскарження в належний строк.

В положеннях законопроекту частково враховані вимоги *статті 10 Директиви 2001/24*, якими передбачено, що кредитна установа повинна бути ліквідована згідно із законами, директивами та процедурами, які застосовуються в Державі походження цієї установи, якщо цією Директивою не передбачено інше. Законодавство Держави походження повинно визначати, зокрема, таке:

(a) майно, яке підлягає управлінню, та режим майна, яке кредитна установа придбала після початку процедур ліквідації;

(b) відповідні права кредитної установи та ліквідатора;

(c) умови, за яких можливі компенсації;

(d) вплив процедур ліквідації на поточні контракти, в яких кредитна установа виступає стороною;

(e) вплив процедур ліквідації на судові справи, порушені окремими кредиторами, за винятком незакінчених судових справ, про які йдеться в статті 32 цієї Директиви;

(f) позови (претензії) проти кредитної установи та вивчення позовів (претензій), що подаються після початку процедур ліквідації;

(g) правила, які регламентують подання, перевірку та визнання позовів (претензій);

(h) правила, які регламентують розподіл надходжень від реалізації активів, черговість позовів (претензій) та права кредиторів, які отримали часткову компенсацію після початку процедур щодо неплатоспроможності в силу права чи шляхом зарахування;

(i) умови припинення процедур щодо неплатоспроможності, зокрема шляхом укладення компромісної угоди, і результати такого припинення;

(j) права кредиторів після закінчення процедур ліквідації;

(k) хто має нести витрати, пов'язані з проведенням процедур ліквідації;

(l) правила, пов'язані з недійсністю, спірністю або відсутністю юридичної сили законодавчих актів, які спричиняють шкоду всім кредиторам.

Положення частини другої статті 57 законопроекту, щодо припинення кредитної спілки шляхом ліквідації за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки проводиться за умови надання попереднього дозволу Регулятора на ліквідацію кредитної спілки та затвердження Регулятором плану ліквідації кредитної спілки узгоджуються з положеннями *статті 11 Директиви 2000/24*.

Стаття 58 законопроекту про анулювання Регулятором ліцензії кредитної спілки враховує положення *статті 12 Директиви 2001/24*, якою визначено, що у випадку ухвалення рішення про відкриття ліквідаційної процедури стосовно кредитної установи за відсутності або в результаті недієвості заходів з реструктуризації дозвіл установи повинен бути вилучений.

Положення *статті 16 Директиви 2001/24* про право кредиторів заявляти про вимоги враховані в частині сьомій статті 59 та статті 60 законопроекту.

Положення статті 51 законопроекту про запровадження тимчасової адміністрації та обсяг її повноважень узгоджуються з положеннями *статті 28 Директиви 2001/24*.

Запропонований законопроектом порядок ліцензування діяльності кредитної спілки (статті 9-11) враховує приписи статей 8 та 10 Директиви 2013/36.

Відповідно до положень *статті 415 Угоди про асоціацію*, Сторони співробітничать з метою забезпечення високого рівня захисту прав споживачів та досягнення сумісності між їхніми системами захисту прав споживачів.

Статтею 417 Угоди про асоціацію встановлено, що Україна поступово наближає своє законодавство до асquis ЄС відповідно до Додатка XXXIX до цієї Угоди, при цьому уникаючи створення бар'єрів у торгівлі.

Розділом «Споживче кредитування» Додатка XXXIX до Угоди про асоціацію визначено, що положення Директиви 2008/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23.04.2008 про кредитні угоди для споживачів, яка скасовує Директиву Ради 87/102/ЄЕС (OJ L 133, 22.5.2008, р. 66–92) (далі – Директива 2008/48) мають бути впроваджені протягом 3 років з дати набрання чинності цією Угодою.

Визначені законопроектом повноваження Регулятора щодо захисту прав споживачів при здійсненні державного регулювання та нагляду за діяльністю кредитних спілок (стаття 37) узгоджуються з пунктом 8 преамбули та статті 24 Директиви 2008/48.

Положеннями статті 46 законопроекту визначено право Регулятора застосовувати заходи впливу, зокрема, щодо обмеження, зупинення чи припинення недобросовісної реклами фінансових послуг або поширення інформації, що вводить в оману щодо діяльності кредитної спілки. Разом з цим, положеннями законопроекту не враховані вимоги *статті 4 Директиви 2008/48* в якій зазначено, що будь-яка реклама щодо кредитних угод, яка вказує на відсоткову ставку або будь-які цифри щодо вартості кредиту для споживача, має включати стандартну інформацію зазначену в цій статті Директиви.

Також законопроектом не врегульовано питання щодо інформації, яку мають містити кредитні угоди відповідно до *статті 10 Директиви 2008/48*.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до ЄС

Проект Закону про кредитні спілки (реєстр. № 5125 від 22.02.2021, н.д. Гетманцев Д.О., Рєпіна Е.А. та інші) за своєю метою **не суперечить** Угоді про асоціацію, **але потребує суттєвого доопрацювання**, зокрема, з метою врахування зазначених положень Директиви 2001/24 та Директиви 2008/48.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2021/163994 від 20.05.2021

512417